

# SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

**Előfizetési árak:**  
 Egész évre — — — 60 Lei. Negyed évre — — — 15 Lei.  
 Fél évre — — — 30 „ Egyes szám ára — — — 1.50 „  
 Nyilttér soronként 5 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.  
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.  
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

## Felvétel a ref. Kún-kollegiumba.

A ref. Kún-kollegium főgimnáziumában javában folynak a felvételek. Az igazgatóság részletes tájékoztatót bocsátott ki, melyet minden érdeklődőnek szívesen megküld. A Tájékoztató szerint a főgimnázium II—VIII. osztályaiba a régi, bármily vallású tanulók akadálytalanul felvehetők; ujonnan jelentkező más vallású tanulók is, csupán az I. osztályban keil a jelentkező nem prot. vallású tanulóknak egy űrlapot kitölteniök, melyben az intézetbe való felvételüket kéri; az engedélyt a tanügyi főhatóság adja meg.

A jelentkezéshez szükséges a születési bizonyítvány, előző osztályokról szóló bizonyítvány: az V. osztályba való felvételhez a IV. osztályu abszolváló bizonyítvány. Amennyiben valamely tanuló az abszolváló vizsga ismétlésére volt utasítva, a IV. osztályu bizonyítván alapján is felvehető az V. osztályba, a tanórákat rendszeresen látogathatja, azonban V. oszt. vizsgára csak a tanév végén megtartandó abszolváló vizsga sikeres letéte után bocsátható. Végül szükséges az újraoltási bizonyítvány. Biztosíték a jelentkezéskor bennlakóknál 500 leu, künnlakóknál 300 leu, mely összeg a beiratkozáskor az iskolai díjba számítottatik.

A beiratás szept. hó 18—20 napjain lesz; A javítóvizsgálatok szept. 19-én. A javító vizsgálatokon újabb rendelkezés szerint az írásbelis tárgyakból írásbeli vizsgát is kell tenni s amennyiben az írásbeli dolgozat elégtelen lenne, az illető tanuló nem bocsáttatik szóbelire. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. hó 22-én lesz.

Iskolai díjak a következők: az I—IV. osztályban 1290 leu, az V—VIII. osztályban 1890 leu. Internátusi díj alsó ággyal 1000 leu, felső ággyal 1400 leu. Konviktusi díj az I. félévre 2000 leu (termények szállítása nincsen); konv. felszerelési díj 100 leu. Minden tanuló fizet még 10 leu könyvtárdíjat és 10 leu értesítési díjat. Ismétlő tanulók 50%-kal magasabb iskolai díj fizetésére vannak kötelezve. Az iskolai díjak két részletben: beiratáskor és február hó 1-én fizetendő, kivéve a konv. díjat, melyből 1000 leu a beiratáskor, 1000 leu november hó 1-jén fizetendő.

A jövő iskolai évben a következő tantervi változások lesznek: a latin nyelv tanítása III, a francia és német nyelv tanítása a II. osztályban kezdődik. A jövő isk. évben még a polg. iskola bármelyik osztályából (I—IV.) minden felelvételi vizsga nélkül léphetnek föl a tanulók a gimnázium megfelelő osztályába.

A kollégium felső keresk. iskolai tagozata a jövő tanévben megszűnik; ellenben, ha reáliskolai tanulók tömegesebben jelentkeznek, az előjáróság megfontolás tárgyává teszi a reálszaknak V—VIII. osztályokban való beállítását. A VII. osztályban minden esetre lesz reálszak.

Ki egyéb felvilágosításokat akar, forduljon a Kún-kollegium igazgatóságához.

— **Románia új megyei beosztása.** Bukaresti jelentések szerint a kormány az őszilülésszak legelső feladatává tette a közigazgatási törvény megszavazását. A belügyminiszterium hivatalos buletint bocsájtott ki,

amely igen érdekes részleteket tartalmaz a közigazgatási törvényből és az új kerületi beosztásokról. Az új beosztás a megyék számát 76-ról 48-ra csökkenti, amelyeket 9 kerületbe osztottak be. Ezekből 3 esik erdélyre. Az erdélyi kerületek a következőkép alakulnak: I. kerület: Hunyad—Szeben—Barcaság—Felsőolt—Tarnava—Fehér—Maros megyékből, a II. kerület: Marosnaszód—Doboka—Kolozs—Szatmár—Szilágy—Bihar, végül a III-ik kerület: Arad—Temes—Torontál—Krassószerény—Mehedinti megyékből fog állani. Az új kerületi és megyebeosztás révén Fogaras megye teljes egészében feloszlik, Háromszék, Csik, Udvarhely megyékből Felsőoltmege alakul, amely szintiszta székely megye lesz. Önállóságot kapnak a törvénytervezet szerint Szeben 33 ezer, Brassó 41 ezer, Marosvásárhely 25 ezer, Kolozsvár 61 ezer, Szatmár 34 ezer, Nagyvárad 64 ezer, Arad 63 ezer, Temesvár 72 ezer lakossal.

## Mi lesz, ha tűz üt ki Szászvároson?

Városunk adózó polgársága birja ígérletünket, hogy a tűzoltás kérdésével mindaddig, amíg az illetékesek azt „közmeignyugvára” el nem intézik, foglalkozni fogunk. Feltettük a kérdéseket s a szászvárosi tűzoltó egyesület főparancsnoka, alparancsnoka már nyilatkozott lapunkban, a közönség részéről is jelent meg közlemény, sőt a „Libertatea” c. helybeli román lapársunk is leköszölte Ciudarescu tűzoltó alparancsnok választát, amely azzal végződik, hogy a városi tanács megígérte, hogy a tűzoltás kérdését megoldja. Hát ez igen szép és nemes dolog, de a polgárságnak nem

## A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

### A nő „Az ember tragédiájában.”

A szászvárosi ref. Kún-kollegium „Arany János” és „Széchenyi” önképzőkörének Madách Imre emlékeztére rendezett együttes diszgyűlésére írta és felolvasta *Pogány Albert*.

(Folytatás.)

Palágyi írja, hogy az „Ember tragédiája”: „szerelmi költemény is”, dr. Kristóf György szerint: „Éva az, kiben a lét és nemlét problémáján kétségbeeső férfi lelke megtalálja az élet célját, értelmét”; Harasztli Gyula pedig egyenesen azt vallja, hogy az: „Ember tragédiájának kiinduló, fordulópontját és megoldását a nő képezi.”

Az „Ember tragédiájában” a kiváló egyén küzdelme, szent-célra-törekvése viszi előre az emberi nemet, hiszen az egyesek élete valósul az emberiség életévé; „Évának is az egyéni életben való szerepe emelkedik és állandósul örök emberivé.”

Nincs költőnk, akit annyit foglalkoztatott volna a férfinek a nőhöz való viszonya, aki egész életén keresztül e tárgyon annyit szemlélődött volna, mint Madách Imre.

„A nőtisztelet, amely Madách Imre költői egyéniségére oly rendkívül jellemző és

nemcsak életének, hanem minden alkotásának egyik főmotivuma, elsősorban bizonyára az anyjához való viszonyból magyarázandó.” írja Palágyi Menyhért.

Ugyanazzal a könnyes, nagy szeretettel ragaszkodik édesanyjához, amellyel Petőfi. Ez a nagy szeretet nyilatkozik meg anyjához írt leveleiben s ez kíséri el egész életén keresztül. Kikerülve az életbe, ez az eszményi szeretet a mértékegysége szerelmének is. És szomorú életének tavaszos álmain keresztül látja olyan sokszintű Évának, az örök Asszonyoknak alakját. Bérczynek tett egy ízben egy kijelentést a költő: „Anyámnak köszönheti Éva, hogy kirívóbb színekben nem állítottam elő.”

Riedl Frigyes szerint: „Nőalakjaiban voltaképp csak két jellemet fest: a nagylelkű, bájoló, tüdő nőt és a ledérségben kacér, mosolyogva mérget keverőt. Az elsőben édesanyja, a második alakban hűtlen nejének vonásai vehetők észre.”

Feldult családi boldogsága kétségbeesett idejében is, az édesanyjai szeretethez menekül. De amit csalódása által vesztett életben Madách, az ember, ugyanannyit nyert ezáltal poézisében Madách a költő és Madách a fölszabadult ihlet erejével, saját élete

boldogságának romjaiból felséges jelképes alkotást teremtett.

Madáchnak a nőről való felfogását leginkább megvilágítja előttünk akadémiai székfoglalója: „A nőről különösösen aestétikai szempontból.” Ez reánk nézve azért fontos, mert csak ezáltal érthetjük meg az „Ember tragédiájának” nőalakjait.

Ebben, — többek közt, — azt mondja: „A nő korábban fejlődik, de teljes férfiúi érettségre soha sem jut, könnyebben tanul és felfog, de teremtő genius hijával az emberiség irányadó szellemei közé nem emelkedik, soha a művészetet és tudományt lényegesen előre nem vitte. E cáfolatban tény nem tulajdoníthatjuk ellenkező irányu nevelésnek.”

Madách szerint az, aki: „a társadalomban a férfi és nő egyenlő állását, — az úgynevezett nőemancipatiót — hirdeti: nagyon tévesen cselekszik s aligha jó szolgálatot tesz azoknak, kiknek kedvezni akar.”

E fölfogás szerint van kijelölve Éva szerepe az „Ember tragédiájában,” hogy ő a történelmi életbe nem avatkozik.

Nem lekicsinylése ez a nőiségnek, hiszen az „Ember tragédiája” valóságos apotheózis a nőnek. Hanem Madách úgy osztja meg az életet, hogy a küzdelmet a férfinek, ott-

„igéret“ kell, hanem begyakorolt tűzoltóság (ez van!), komplett tűzoltó szerelék (ez nincs) és kellő hosszúságú vízvezető csövek (nincsenek!), egy pár állandó szolgálatot teljesítő fizetett tűzoltó és végül egy tűzoltó őrtorony. Ezek nélkül tűzoltást elképzelni sem lehet. Ezeket kell beállítani, előteremteni. Igéret volt, van és lesz, de az adózó polgárság a tűzoltó s más adókat nem ígéretkéért fizeti. Vagy — és pedig sürgősen — akcióképessé teszik a tűzoltóságot, avagy feloszlatják azt s a belügyminiszterre bizzák a tűzoltás kérdésének elintézését. De azt, hogy a város állandóan kellő védelem nélkül ki legyen téve a vörös kakas féktelen pusztításainak, — tovább nem lehet tűrni. A forró délutánokon keletkező szelek alkalmával támadjon tűz Szászvároson s akkor meglátnók, hogy mennyire „sürgős“ a tűzoltás kérdésének végleges és sikeres megoldása! Mi a magunk és az adózó polgárság nevében ígérjük, hogy az ígéret teljes beváltásáig foglalkozni fogunk e kérdéssel is. Ezt az ügyet sem szabad a „sóhivatal“ utján elintézni.

## Tájékoztató

a szászvárosi róm. kath. polg. iskoláról és fiuinternátusról.

### I. A polgári fiuiskola.

Az I. osztályba csak róm. kath. vallású tanulókat veszünk fel, más vallásúak az Igazgatósághoz kérvényt kell benyújtaniak legkésőbb augusztus 20-áig, melynek alapján egyházi Főhatóságunk az engedélyt a miniszteriumnál kieszközli.

A II—IV osztályban akadálytalanul folytathatják tanulmányaikat mindazon más vallású növendékek, kik a megelőző években iskolánkba jártak. Vidékről jövő II—IV. oszt. más vallású tanulók felvételért kérvényüket augusztus 20-ig szintén adják be az Igazgatósághoz.

Leányok csak magánvizsgát tehetnek, de az előadásokra rendszeresen bejárhatnak az intézetbe.

A beiratások szeptember 19, 20 és 21 napjain d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óra közt lesznek. Beiratáskor minden tanuló bemutatja I. Az előző osztályról az iskolai bizonyítványát; az I. osztályosok az elemi iskola IV, esetleg

felsőbb osztályáról az abszolváló bizonyítványt. 2. Születési anyakönyvi kivonatot. (e nélkül beiratás nem eszközölhető). 3. Az újraoltási bizonyítványt.

Beiratási díj 30 leu, egész évi tandíj 400 leu. Az iskola fentartó hatóság azonban fentartja magának azt a jogot, hogy szükség esetén ezen díjakat felemelje. A tanítás szeptember 25-én kezdődik és tart július 15-ig, teljesen az állami tantervhez alkalmazkodva.

Az előadás tanyelve minden osztályban a magyar lesz. A román és német nyelv intenzivebb elsajátítása céljából a román és német társalgási órákon oda hatunk, hogy mindkét nyelvet alaposan, könnyedén sajátítsák el a tanulók beszédben és írásban.

Azon tanulók, kik a gimnázium felsőbb osztályaiba fognak menni, a III. osztálytól kezdve latin oktatásban is részesülnek.

Magántanulók beiratási díja 30 leu, tandíj 400 leu, vizsgadíj 650 leu. Magánvizsgák tehetők szeptember 17 és 18-án és évvégén.

Javító vizsgadíj egy elégteleneseknek 25 leu, két elégteleneseknek 50 leu. Javítóvizsgálatokért a kérvény aug. 20-ig okvetlen beküldendő.

Javító vizsgák ideje szept. 17 és 18.

### II. A fiuinternátus.

Vidékről jövő fiutanolók számára a benlakás a zárdában lesz, szigorú felügyelet, példás fegyelem, rend és kitűnő házikoszt biztosítása mellett. Tavalyi bennlakók mindegyike második otthont talált a zárdában.

Költségvetés: Internátusunkba jövő fiuk hozzanak magukkal elegendő ruhát, ágyneműt (szalmazsákot, lepedőt, takarót, párnát) fehérneműt és evőeszközt (kést, kanalat, villát, 3 tányért, ivópoharat) mosdótálat.

Fizetendő összeg: egész évre 4630 leu, internátus, konviktus, sőt az iskolai beiratás és egész évi tandíj is beleértve. Fentartjuk azonban a jogot, hogy ha az élelmiszer árak a tanév folyamán emelkedni fognak, mérsékelten mi is emelhessük a díjakat.

Fizetési határidő: A beiratáskor 1630 leu, november, február és április hó 1-én 1000—1000 leu személyenként.

Az internátusra előjegyzések aug. 20-ig okvetlen beküldendők ezen címre: Szent-Ferencrendi Zárdafőnökség Oraștie—Szászváros (Hunyad vm.)

hont, családot a nőnek jelöli ki. E körök azonban egymásba érnek, területeknek egy része összesimul.

A férfi, ha megfárad a keserű életcsatán, a szerelem és család erősítik meg akarását. S bár a nő nem vesz részt a küzdelemben, mégis részese annak, mert ő az örök Érzelem, az örök Szeretet, aki „paizst hord férje után, mint a germán harcosok asszonyai.“ Hogy nem vesz részt a küzdelemben, ez megakadályozza abban, hogy a kor durvaságainak és rombolásainak részese legyen. S ha süllyed is, „a jó sajátja, míg bűne a koré, mely szülte őt,“ vallja Ádám—Kepler.

Az „Ember tragédiájában“ Éva is kéri az álomképeket Lucifertől, de mikor felébred, nem emlékezik semmire. Ez azt jelenti, hogy kivülről áll a történeti folyamatnak, nincs cselekvő erő benne. A küzdelem egészen a férfié, a férfi viseli el a kapott sebeket, ő a cselekvő Erő, Éva, az Érzelem pedig felemeli a bukót, beheggeszti az életcsatán kapott sebeket.

Éva, nem emlékszik előbbi énjére és nem avatkozik a jövőbe sem. Ő Ádám álmainak álomképe (Bayer). Minden színbe megijfjodva lép. Morvay szerint ez magyarázza Ádám vonzalmát a nőhöz: „Ezen örökifjuság, szép-

ség bájában hathat csak a nő a lelkes férfira.“

Alexander Bernát megjegyzi, hogy: „a két nagy történeti erő közül ő az irracionális, teremtető, mozgató erőnek a képviselője, illetőleg a férfiu ebbeli erejének őrzője, élesztője. A nő hivatásainak, mivoltának bizonyára egyik legnemesebb, legmélyebb felfogása.“

Madách felfogása szerint: „Ki azzal be nem éri, hogy a rózsató ingó ága illatos virágot terem, de azt akarja, hogy egyuttal hatalmas gerendákat is szolgáltatson, — ki a büszke csertől követeli, hogy egyszersmind árjadozó virágillattal töltsön el: — az nem ismeri a természetet.“

A nő egész életét betöltheti a szerelem, sőt akkor felel meg igazán hivatásának, ha az anyaság apothozisáig emelkedik, viszont a férfi „sivár életre néz vissza, ha egyebet nem tett, mint szeretett.“

Éva nem küzd eszményekért, nem tűnődik el a lenni, vagy nem lenni fölött s nem érzi a csalódást sem. Nem emelkedik egy szín középpontjává, névtelen kísérője Ádámnak. „Ádámnak ő csak egyéni életében részes, küzdelmeiben nem osztozik.“

Évának jelentősége, hogy ő az emberiség anyja, a goethei: „das Ewig Weibliche“. A művet csakis az ő szerepe teszi érthetővé.

## NAPI HIREK.

— **Báró Dániel Ernő meghalt.** Báró Dániel Ernő volt magyar kereskedelemügyi miniszter 80-ik évében Balatonfüreden meghalt. A millenáris kiállítás megszervezéséért kapta a báróságot.

— **Felülvizsgálják a hadirokkantakat.** Rendkívül nagyfontosságú és a volt osztrák-magyar hadsereg hadirokkantjait érdeklő rendeletet adott ki a hadügyminiszter. A rendelet értelmében a hadügyminiszter intézkedésére az összes hadirokkantak ismét revízió alá kerülnek, azok is, akik a háboru alatt katonai felülvizsgálatok alkalmával rokkantnak minősítettek s mint ilyenek, a törvényes rendelkezések értelmében nyugdíjaikat a békekötés után is élvezték. A rendelet szerint mindazok a hadirokkantak, kik a magyar hadseregben szolgáltak, résztvettek a világháboruban s most román állampolgárok, de akik mint rokkantak az osztrák-magyar monarchia nyugdíjasai voltak és az 1914-1918 évi osztrák-magyar törvények értelmében kapták nyugdíjaikat és a nyugdíjtörvényeknek a legénységi fokozatra vonatkozó rendelkezései szerint lettek felülvizsgálva és osztályozva, ezeknek részére a nyugdíj tovább nem folyósítható. A hadirokkant további segélyének, vagy végleges nyugdíjának kifizetése csak azon esetben történik meg a nyugdíjtörvénynek a legénységi fokozatra vonatkozó rendelkezései szerint, ha az osztrák-magyar hadsereg jelenleg Romániában tartózkodó összes hadirokkantjai jelentkeznek a VII-ik hadtest nagyszabeni nyugdíjügyek intézőségénél felülvizsgálás céljából, ahol megállapítják, hogy tényleges hadirokkant-e s mindazok, akik ezen a felülvizsgálaton nem jelennek meg, összes jogaikat a nyugdíj folyósítására elvesztik.

— **Pénzügyőrség a regátban.** A liberális kormány ezélt egy évvel a pénzügyőrség rendszerét a regátba is bevezette, de miután az nem vált be, utóbb eltörölte. Most aztán rájöttek, hogy ez a szerv nélkülözhetetlen és újból utasították a pénzügyigazgatóságokat, hogy a pénzügyőrség szervezésére tegyék meg a szükséges intézkedéseket. A jól bevált pénzügyőri intézménynek a regátban leendő bevezetése folytán számos ifju nyerhet alkalmazást.

A nő a Szépség testté érzékülése, a szeretni való vonások tökélye, de benne találni ezek elfajulását is, a hiuságot, az élvezetvágyat, melyek nagyobb szenvedélyessége és kisebb lelkiereje folytán az esztétikai és erkölcsi rut legalsó fokára súlyoszhathat. Ádám mondja: „A nő, ez eszmény, e megtestesült Költészet, hogyha süllyedt, torzalak lesz, mely borzadályt szül.“

Éva is eme erények és gyarlóságok között ingadozik, míg végre megtisztulva, fehéren emelkedik ki a tévelygésekből s a családi hivatás feszül eléje cél gyanánt.

Láthatjuk tehát, hogy Madáchnak a nőről való felfogása „Schopenhauer ridegsége és Michelet idealismusa közt áll.“

A férfi és nő jellemének különbsége már a II. színben megvilágosodik előttünk. Évának első szava: „Ah élni, élni: mily édes, mi szép!“ már a női természet ösztönszerű megnyilatkozását, az életkedvet tükrözi.

Majd:

„Érezni, hogy gondoskodnak felőlünk, És mindezért csupán hálát rebegnünk Ahoz, ki nyújtja mind e kéjeket.“

Itt már úgy érzi, hogy az alárendeltség életföltétel; hirtelen határozza magát tette, Ádámnak szakítani akar a tiltott fa gyümöl-

— **Vadász-gyűlés.** A lupényi vadászkör a minap tartotta tisztújító gyűlését. Ez alkalommal a Vulcan vadász-társaság is bejelentette csatlakozását a nagyjövőjú körhöz, mely ezen a gyűlésén választotta meg diszelnökének a Zsilvölgy legrégebb vadászát, Papp Sándor vulcani gyógyszerészt. Elnök lett Vörös bányafőgondnok, titkár Socol községi főjegyző. A vulcani vadásztársaságot a választmányban Stoica jegyző és Angyal bányamester képviselik. Az ujonnan alakult vadáször elhatározta, hogy a társaság mindent el fog követni, hogy a régen olyan híres nemes-vadállomány ismét felrisszúljon s annak gondozása a tagok legfőbb feladatát fogja képezni. A közel nyolcvan tagot számláló vadász-társaság területe Vulcan, Lupent és Cimpulunag határában lesz.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Soucup János hátszegi p. ü. biztost saját kérelmére Nagyenyedre helyezte át. Az erről szóló 11692. sz. miniszteri rendelet egyszersmind a nagyenyedi biztosi kerület vezetésével is megbizta.

— **Kisállat-kiállítás Brassóban.** Az első erdélyi kisállattenyésztő egyesület a földművelésügyi miniszter megbízása folytán vasárnap, szeptember hó 2-án állatkiállítást rendez a barompiacon. A kiállításra vonatkozó feltételek és bejelentő-ívek augusztus 15-ig kaphatók és benyújtandók az apróállat-kiállítás irodájában, Zintz Henrik utódainál, Eitel és Ziriakus cégnél, a Kapu-utca és Weisz-Mihály-utca sarkán. — Később érkező bejelentéseket csak a rendelkezésre álló hely arányában vesznek tekintetbe.

— **Benedek Elek szerkesztésében** jelenik meg Erdély egyetlen és minden tekintetben nivós képes hetilapja: a „Cimbora”. Minden embernek öröme az újság és így különösen öröme a gyermekeknek, akik ebben a nekik való újságban verset, mesét, tanulságos és oktató leírásokat, kalandos gyermekregényeket és képekkel tarkított humoros olvasmányokat találnak. A szülő legalább annyit tegyen meg gyermeke kedvéért, hogy ismerkedjék meg a Cimbora pompás számaival és kérjen mutatványszámot a Cimbora kiadóhivatalától, Szatmárról. A Cimbora előfizetése egy negyedévre 40 leu.

cséből, az Ur tiltó szava „gyöngéd skepsist” vált ki belőle. Lucifer megjelenésekor a szélrohantól megrémül, ösztönszerűen simul Ádámhoz, az erős férfihez; itt felbátorodik s a gyöngéd szerelem ad az ajkára könnyed szavakat.

Ádám szívében is kibontja szírmát a szeretés csodavirága:

„Mi volnék én, ha mint viszhang s virágban  
Benned szebb létre nem feselne létem,  
Melyben saját magam szerethetem?”

Ösztönszerűleg öleli magához az asszonyt, aki küzdelmes életének egyedüli vigasza lesz s akinek tisztább lelken keresztül fog az Ur szava feléje zendülni.

Lucifer szavaiban a költemény főgondolata csendül meg:

„Mit késem ennyit? fel munkára, fel,  
Megesküvém vesztőkre, veszniök kell  
S kételkedve állok mégis újra meg,  
Nem küzdök-e hiába a tudás,  
A nagyravágás csábos fegyverével  
Ő ellenek, kik közt mint menhely áll,  
Mely lankadástól óvja szívöket  
Emelve a bukót: ez érzelem.  
De mit töprengök. Az nyer, aki mer.”

(Folyt. köv.)

## ERZSÉBET MOZI a „TRANSYLVANIA“-ban.

Ma vasárnap, aug. hó 12-én  
délután 5 és este 9 órakor:

# A lecsuszottak (Az élet nyomorultjai).

Nagyszabású társadalmi bűnügyi dráma  
6 felvonásban. Ezenkívül:

## Ő mint kórház felügyelő

— **Országos vas, gép, malomipari és elektro-technikai kiállítás Budapesten.** Augusztus hó 18-án Budapesten országos vas, gép, malomipari és elektro-technikai kiállítás nyílik meg. A kiállításban rendkívül nagy érdeklődéssel vesz részt az egész szakma s különösen a kivitelben is jelentékeny szerepet játszó elektro-technikai és gépipar. Ugy a Városligeti Iparcsarnok, mint a Fővárosi Kiállító Csarnok teljesen le van már foglalva, úgy, hogy a kiállítás sikere biztosítva van. A látogatók elszállásolásáról a Fővárosi Idegenforgalmi Iroda Budapest, IV., Haris-köz 1. gondoskodik.

— **Személyi hir.** Görög József tanár, ki az utóbbi öt tanéven át a ref. Kún-kollegiumban a román nyelvet tanította, állásától megvált s Aradon az „Astra” gyárnál vállalt tisztviselői állást. A rokonszenves és közkedvelt tanár és családjának távozása városunkból érzékeny vesztesége a magyar társadalomnak.

— **Waggonjavító fiókműhely Piskin.** A piskii rendező pályaudvaron évekkal ezelőtt a Máv. egy waggójavító fiókműhely építését kezdte meg, amelynek befejezését azonban a háború és a forradalom megakadályozta. A C. F. R. most ezen fiókműhelyt felépíti és üzembe is hozza. A műhely, mely a piskii műhely kocsjavító teljesítményét van hivatva fokozni, egyelőre 100 munkással fogja az üzemet megkezdeni.

— **Érdekes Verhaeren-ismertetést ad** a nagy belga költő néhány versének bemutatásával a Pásztortűz legfrissebb számában Csekefalvi László. Kristóf György nagyjelentőségű Madách-tanulmányát fejezi be. Bakkay Béla, Szentimrei Jenő, Maksay Albert és Walter Gyula versekkel, Balázs Ferenc és Szabó Maria pedig művésziesen megszótt novellákkal szerepelnek. A változatos rovatközlemények között Grandpierre Emil, Kovács Dezső, Maksay Albert és mások figyelemre-méltó megjegyzései találhatók. Egyes szám ára 8 leu. Kerjen mutatványszámot. Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 35. Aki két új előfizetőt szerez a lapra, ingyen kapja meg Áprily Lajosnak, vagy Tompa Lászlónak, a két kiváló erdélyi lírikusnak valamelyik új kötetét.

— **Veszélyes hidak.** A város területén levő hidak az utóbbi időkben nem a legjobb állapotban szolgálták a közlekedést. Ujabbán újra három hid várja a sürgős reparálást. A romoszi hid az egyik, amelynek karfája lekörhadt s a hid burkolatán olyan lyukak, rések vannak, amelyek nemcsak az emberek, hanem az állatok testi épségét is veszélyeztetik. A korlát hiánya miatt a napokban egy hályogos szemű ló „lelépett” a hidról s össze-

zuzta magát. Ugyancsak beteg a Schuleri-szeszgyár mellett levő fa hid, valamint a Romoszi-uton levő átjáró hid, amelyeknek kitarozása égetően sürgős.

— **Kleptomániás a dévai törvényszék előtt.** Érdekes lopási esetet tárgyalt f. hó 1-én a dévai törvényszék. A vádlott Popa Samoila 22 éves katonaviselt fiatalember volt, aki részben Sibial községben, részben Szászvároson f. évi március és április hóban többszöri lopást kísérelt meg. Érdekessége az esetnek az, hogy mindig értéktelen dolgokat (fonókerék, 2 vastalp, aminek előtte, az ő szempontjából semmi értéke sem lehetett) tulajdonított el. A bíróság ama kérdésére, hogy miért követte el ezeket, azt mondta, hogy olyankor bolond volt, mert ha ép észszel követte volna el, úgy értékesebb tárgyakat lopott volna el. Ezért a védő kérésére Dr. Mailand törvényszéki orvos megvizsgálta és megállapította, hogy Popa gyengeelméjű és valószínűleg kleptomániás. A törvényszék a kleptomániás fiatalembert négy havi fegyházra ítélte.

— **Bacillusokkal öntözött szászvárosi utcák.** Furcsán hangzik, de így van: városunk utcáit a sintér urak — hála a közegészségügyek vezetésére, ellenőrzésére hivatott faktoroknak — a pöcegödörök tartalmával öntöztetik, mert miért, miért nem, még mindig rozoga, lyukas fahordókkal viszik ki az árnyékszékek ürülékét s amint ezer tanuval is igazolni lehet, az utcákat nemcsak „illat”-tal, hanem bacillusokat tartalmazó folyadékkal is töltik meg. Amióta feltalálták a nagyító üveglencsét, amely a szabad szemmel nem látható mikrobákat, bacillusokat ezer-kétezer-szeres nagyításban elének tárja, tudjuk, hogy a különböző bacillusok milyen veszedelmet jelentenek az emberi egészségre. Ennek dacára kedves adózó polgártárs, Szászvároson „nyeled” a bacillusokat, szerencsére nem a kellő eredménnyel. A multkoriban a piacon végig húzódó barna sáv jelezte a sintérek éjjeli utját. Ez a vastag büzlő sáv a nap forróságában beszáradt, porrá mált. Ez a por — kedves polgártársak — egy kis lenge szellő révén beleröpült a piacon áruló asszonyok tejes-, tejeles edényeibe, a pecsenyés kofák tepsijébe, gyümölcsös kosarakba, stb. stb.-be. Te pedig — kedves polgártárs — nyeld a bacillusokat s ha te, vagy családod valamelyes tagja tifuszt, vérhast, kolerát vagy más betegséget kap, csodálkozzál, tündödjél azon, hogy az a szemtelen bacillus hogyan is jutott szervezetedbe. A piacon a földre terített vásznon sokféle élelmiszert árulnak, amelyeket az utca porával sóz meg a szellő. Ebben a porban a megszáradt köpetek részecskéin kívül sokféle piszok, veszélyes anyag van. Hány gyenge testalkatu egyént támad meg az ilyen élelmiszer? Erről kéne statisztikát csinálni. Jól tenné a város, ha megfelelő bér ellenében elárúsító fabódékat bocsátana az élelmiszer árusok rendelkezésére. A pöcegödörök takarításának jelenleg is divó módját pedig a modern higiena követelményeinek megfelelően rendezze. Reméljük, hogy rövid időn belül e téren is történni fog valami s hisszük, hogy e sorokat nemcsak az annyira divatba jött „sóhivatal” fogja megszívlelni, hanem azok is, akiknek „kötelessége” a város polgárságának egészségét megvédeni, megóvni s felette őrködni. Itt említjük meg, hogy a patakok mentén egyes telkeken a pöcegödör a patakba torkollik s tartalma oda jut. Óvakodjunk patakvizel főzni vagy élelmiszert mosni! Akik pedig a patakvizet isszák — mert ilyenek is vannak — azok kössenek életbiztosítást.

— Berthelot tábornok erdélyi birtokos. A kormány szeptemberben nagy ünneppel fogja Berthelot tábornoknak a neki ajándékozott birtokot átadni. A birtok a Hátszegtől 4 km-nyire fekvő Alsófarkadin községben van. Áll 150 hold szántóföldből, 18 hold erdősből, 4 hold legelőből és 2 hold parkból.

— Jegyzőkönyvet kell felvenni az árvizsgáló bizottság tagjainak. Az árdragitást ellenőrző központi bizottság elrendelte, hogy az ellenőrző közegek minden esetben jegyzőkönyvet tartoznak felvenni eljárásukról. A jegyzőkönyv felvételét még abban az esetben sem lehet elhagyni, ha az eljáró ellenőrző közeg nem állapított meg árdragitást.

### Vonatok érkezése Szászvárosra.

#### Tövis felől érkeznek:

23 sz. gyorsvonat	2 óra 31 pkor
183 sz. személyvonat	2 " 08 "
183 sz. " "	10 " 31 "
185 sz. " "	17 " 27 "
Orient express	10 " 56 "

#### Arad felől érkeznek:

24 sz. gyorsvonat	3 óra 32 pkor
182 sz. személyvonat	12 " 09 "
184 sz. " "	18 " 31 "
186 sz. " "	3 " 54 "
Orient express	19 " 43 "

### Dr. Seidner S. fogorvos

Szászváros,

Városház-tér (Rob-féle üzlet felett)

Rendel naponta d. e. 9-12, d. u. 2-5 óráig.

7 6-12

**Eladó zongora, villanylámpák, nagy tükör és egy álló óra.** Megtekinthetők özv. Kaess Rudolfnénál Szászváros, G. Barițiu (rég. Sörház) utca 13. sz. 24 1-2

**Eladó ház.** Szászvároson, Berényi-utca 18-a. szám alatti ház, mely áll: 6 szoba, 2 konyha, 1 nyári konyha, kocsiszin, istálló, sertésól, 3 pince és kertből, szabad kézből eladó. Ugyanott különféle butorok és egy jókarban lévő zongora is eladó. Értekezni lehet fenti szám alatt a tulajdonossal. 19 2-3

## Utleveleket,

vizumokat megszerez s külföldre szóló bármily megbízást elvállal:

**MOLNÁR HENRIK**

Orăștie-Szászváros, Str. Mihai Viteazul No. 8.

25 1-5

A

## „SINGER“-féle

varrógépeknek eladására

(részletfizetésre is)

ügyes képviselőket, pénzbeszedő- és eladó ügynököket (akár Kudzsirra is) keresünk.

Ajánlatok beküldendők a

**Bourne & Comp.**

cégnek Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse No. 8. 1-3

22

## Pályázati hirdetmény.

A ref. Kún-kollegium kórházánál megüresedvén a **kórházi ápoló** állása, az ezen állást elnyerni kívánók jelentkezzenek a Kún-kollegium igazgatójánál.

**Javadalmazás:** lakás (1 szoba, konyha), fűtés, világítás és megegyezés szerinti tiszteletdíj. **Kötelesség:** a beteg tanulók ápolása, felügyelete, élelmezése, melyért az ápoló külön megállapított napi élelmezési díjat kap minden beteg után. — A jelentkezés határideje: augusztus hó 27.

21 2-3

A ref. Kún-kollegium Előljárósága.

## Tanuló fiu vagy leány

a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

**Könyv és papirkereskedésében**

**és könyvnyomdájában**

azonnal felvétetik.



**Ritka alkalom!** Szép valódi **perzsa-szőnyeg** és eredeti **olajfestmények** olcsón eladók. Alsómajor-utca 1. sz. a. sarokház. 20 2-3



## Olcsó cipő kiárusítás!

Férfi borjubőr 40-45 szám	250-300 Leu
Fiu " 36-39 "	200-230 "
" " 31-35 "	160 "
Gyermek " 28-30 "	130 "
Női kivágott fekete vászon cipő	180 "
" " fehér " "	150-180 "

Tisztelettel:

**NAGY ISTVÁN**

cipész, Szászváros, Klastrom-u. 3.

(a róm. kath. templommal szemben).

17 2-

Lorenz István Utóda

## BRECKNER MIHÁLY

szappan és gyertya-gyára Szászváros.

Alapított 1880.

Sürgöncim: Szappangár.

Telefonszám 18.

**Ajánl kereskedők részére:** I-a takarékos szinszappant, mindenféle toilette-szappant, Diva és Péri stearin-gyertyát, mosóport, kristály- és maró-szódát.

**Gyógyszertárak részére:** Káli-, gyógy-, pipere- és állatmosó szappanokat.

**Borbélyok részére:** Kiváló minőségű Tenella borotváló szappant.

Nagyban és kicsinyben!

**Olcsó árak!**

**Pontos kiszolgálás!**

254 8-15

## Löwy Sándor versenyáruháza

Petroșeni.

### Szülők figyelmébe!

Internátusba és különféle iskolákba adandó gyermekek szakszerű ellátására nézve mielőtt bevásárlásaikat intézni óhajtják, **kérem keressék fel ujonnan átalakított áruházam, ahol minden intézetnek szükséges kelengyjéről szakszerű pontos felvilágosítást adhatok.**

**Elvállalom saját műhelyemben elkészíteni úgy a fehérneműeket, mint a felső ruhákat a gyermekek részére.**

Nagyérdemű vevőim szíves figyelmét van szerencsém eme fontos körülményre felhívni.

**Szolid pontos kiszolgálás! Olcsó szabott árak!**

Kiváló tisztelettel:

**Löwy Sándor versenyáruháza Petroșény.**

134 31-52